
Výuka češtiny formou divadelního představení

Zahraniční studenti divadelního kurzu ze střediska Albertov (UJOP UK) se sešli v sobotu 5. června 2010 v kobylickém domu dětí a mládeže, aby předvedli výsledek svého semestrálního snažení. Reprezentanti Japonska, Ruska, Německa, USA a Běloruska se rozhodli učit češtinu ve speciálním kurzu, v němž se neučí mluvit klasicky v lavicích, ale pomocí divadla.

Představení se studenty připravila lektorka Mgr. Marie Kestřánková.

Můžete speciální „divadelní“ kurz obecněji představit?

Čeština pro cizince se dá učit všelijak, a to nejen klasicky v lavicích, ale i pomocí divadla a jiných kulturních aktivit. Studijní středisko Albertov Univerzity Karlovy se specializuje na takovéto kurzy, takže u nás vznikl literární klub, filmový klub, kulturní procházky Prahou atd. Náš divadelní klub existuje od letního semestru 2008 a na konci každého semestru je prezentováno jedno krátké divadelní představení.

Kdo kurzy navštěvuje?

Pracovala jsem s pestrou škálou národností. Každá národnost má svá specifika, proto je potřeba přistupovat s citem ke kulturním rozdílům a zvykům. Když se zamyslím, tak jsem v tomto typu kurzu ještě nepracovala například s žádným studentem z arabských zemí. Naopak velmi častými zájemci o kurz jsou Rusové a Američané.

Jak jste vybírali hru pro letošní představení?

Běžně si nevybírám hotové hry. Opírám se při práci o improvizální techniky České improvizální ligy. Díky těmto postupům studenty poměrně rychle poznám. Všímám si při práci, do jakých rolí se sami spontánně staví, v jakých rolích jsou zajímaví, co jim naopak dělá potíže atd. Podle toho hledám téma, které bude všechny zajímat, a podle upravených dramaticko-výchovných postupů docházíme k výstavbě příběhu. Na tomto základě vzniklo i poslední představení.

Co se týče scénáře, tak sleduju, jaké jazykové funkce studenti během práce potřebují, jaký je jejich styl výpovědi atd. Podle toho pak napíšu scénář. Jsem zastánce názoru, že scénář musí psát nakonec učitel, jelikož se postará nejen o jazykovou správnost, ale i o jazykový postup konkrétního studenta. Je však důležité, aby v konečném scénáři byly výpovědi studentům blízké. To znamená takové věty, které se sám student snaží utvořit a s nimiž má za normálních okolností problémy. Cílem je, aby se automatizací korektního textu tyto problémy odstranily. Je podle mě naprosto nesmyslné, dávat do scénáře ty věty, které už student dobře ovládá, protože pak se nám vzdaluje cíl zlepšení cizího jazyka.

Kdo se stará o režii a kostýmy?

O režii se svým způsobem starám já. Říkám svým způsobem, protože mnozí studenti poskytují velmi dobrou zpětnou vazbu a moji práci tak významně doplňují.

Otázka kostýmů je pro mě osobně trochu úsměvná. V tomto ohledu jsem prošla velkým vývojem. Své první divadlo s cizinci jsem měla v roce 2006 a v prvních prezentacích bylo kostýmů, rekvizit a dekorací habaděj. Byla s tím strašná práce, kterou dnes vidím jako neefektivní, až kontraproduktivní. Nyní se snažím naopak minimalizovat rekvizity a kostýmy. Pantomimické znázornění skutečnosti mi přijde mnohem zajímavější a pro studenty zábavnější. Ohledně kostýmů je mi příjemnější, když herci mají své civilní oblečení, popř. nějaký funkční doplněk. To stačí. Sobotní představení nemá dokonce ani jednu rekvizitu a studenti mají na sobě tmavé kalhoty a bílá nebo barevná trička.

Jak studenti k této netradiční formě výuky přistupují?

Tento divadelní kurz je určen jen zájemcům, tzn. není povinný. Za toto rozhodnutí vedení střediska jsem moc ráda, jelikož se přihlásí jen ti, kterým divadelní postupy vyhovují, nebo ti, kteří by tento způsob práce rádi poznali. To znamená, že jsou tam všichni ze svého zájmu. To ale také znamená, že každý může odejít a není univerzitou nijak penalizován, což může být i jakési riziko pro závěrečný produkt.

Držím se při práci takového svého vnitřního pravidla. Každý student tohoto kurzu má právo se rozhodnout, jestli poslední fázi bude věnovat společnému nácviku představení nebo jestli prezentovat nebude. V každém semestru se objeví alespoň jeden, který nechce hrát. K tomuto kroku mohou vést různé důvody, je pro skupinu velmi cenné vědět, s kým je pro představení možné počítat a s kým ne, proto si jejich rozhodnutí cením, přestože se pak práce může zkomplikovat. Stalo se mi, že se do kurzu přihlásilo 15 lidí a práci jsem dokončovala se čtyřmi. Letos je to druhý extrém a ze čtrnácti jich hraje dvanáct.

Co je pro studenty nejobtížnější?

Jako nejkomplicovanější vidím to, že studenti jsou různých úrovní. Pro nižší úroveň je proto nejtěžší vydržet vedle pokročilých. Pro pokročilé je zase náročná poslední fáze, která se zaměřuje na nácvik jazykové přesnosti. Tam se trénuje věčný problém výslovnosti a zautomatizování gramatických struktur.

Stane se, že někdo absolvuje kurz vícekrát?

Naše středisko se zaměřuje na jazykovou a odbornou přípravu studentů na vybrané vysoké školy. Takže naprostá většina jich po semestru odjede domů nebo odejde studovat. Letos jsem měla štěstí a ze zimního semestru pokračovali tři studenti, ale to je výjimečný stav.

(Lucie Kettnerová)